

Sygn. akt II CSK 166/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa "C." Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w D.
przeciwko K. W. i K. W.,
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 października 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 września 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadnieni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwani wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), dotyczących wykładni art. 101 pkt 5 i art. 102 prawa wekslowego w zw. z art. 65 k.c., które sformułowali w formie pytań: a) czy weksel jest ważny, mimo iż posiada dwie sprzeczne ze sobą klauzule, tj. „na zlecenie” i „nie na zlecenie”, tj. czy umieszczenie na blankiecie weksla, który zawiera w swojej treści sformułowanie „na zlecenie” po nazwie remitenta klauzuli „nie na zlecenie” – bez jednoznacznego skreślenia sformułowania „na zlecenie” odbiera dokumentowi charakter weksla i powoduje jego nieważność? b) czy umieszczenie na wekslu własnym równocześnie klauzuli „na zlecenie” i „nie na zlecenie” powoduje, iż nie zawiera on w swoim tekście osoby, na rzecz której lub na zlecenie której zapłata ma być dokonana, a w związku z czym jest ważny? c) czy zamieszczenie na dokumencie, który według intencji stron ma być wekslem słów: „nie na zlecenie” odbiera dokumentowi charakter weksla? d) czy formalny charakter zobowiązania wekslowego pozwala na badanie na podstawie art. 65 § 2 k.c. rzeczywistej woli stron kreujących zobowiązanie wekslowe wyrażonej w deklaracji wekslowej? W odniesieniu do art. 101 pkt 4 i art. 102 prawa wekslowego w zw. z art. 65 k.c.,

pozwani sformułowali następujące pytania: a) czy weksel jest ważny – mimo, iż posiada wskazane dwa miejsca płatności? b) czy dla ustalenia treści zobowiązania wekslowego miarodajna jest rzeczywista wola stron wyrażona w deklaracji wekslowej, czy tekst weksla?

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W sprawie pozwani nie przedstawili żadnych poglądów doktryny ani judykatury odnoszących się do sformułowanych przez nich zagadnień. Rozważania, które przeprowadzili odnoszą się do ich sytuacji indywidualnej, co nie spełnia przesłanki abstrakcyjnego charakteru. Nadmienić należy jednak, że Sąd Najwyższy zajmował już stanowisko wobec problemów, na potrzebę wyjaśnienia których powołują się pozwani. W wyroku Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2005 r., I CK 111/05 (nie publ.) Sąd Najwyższy stwierdził, że formalny charakter zobowiązania wekslowego wprawdzie nie pozwala na badanie na podstawie art. 65 § 2 k.c. rzeczywistej woli stron kreujących zobowiązanie wekslowe, jednak nie wyłącza wykładni tekstu weksla. Dla ustalenia treści zobowiązania wekslowego miarodajna jest zatem nie tyle wola strony, co tekst weksla (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 1998 r., II CKN 859/97, nie publ.). W odniesieniu zaś do porozumienia wekslowego Sąd Najwyższy stwierdził, że do tzw. porozumień wekslowych, zawartych w deklaracji wekslowej, można stosować reguły interpretacyjne przewidziane w art. 65 k.c. i to niezależnie od samego sposobu dojścia takiego porozumienia do skutku (np. podpisanie przez osoby zobowiązujące się na wekslu treści przedstawionego przez remitenta tekstu standardowej deklaracji wekslowej; sporządzenie oryginalnego porozumienia bez użycia wzorca umownego). Potrzeba takiej interpretacji pojawia się wówczas, gdy między stronami porozumienia wekslowego pojawiają się rozbieżności co do znaczenia prawnego jego poszczególnych postanowień, dotyczących m. in. także kwestii określenia tzw. stosunku podstawowego i wynikającej z niego wierzytelności. W każdym razie nie sposób przyjmować, że już sam cel porozumienia wekslowego (określenie tzw. stosunku

podstawowego i upoważnienie posiadacza weksla *in blanco* do jego uzupełnienia zgodnie z porozumieniem) uzasadnia konieczność wykładni uwzględniającej przede wszystkim literalne brzmienie jego poszczególnych postanowień, gdy z okoliczności (kontekstu wystawienia deklaracji wekslowej i wręczenia weksla *in blanco* remitentowi) wynika możliwość innej interpretacji umieszczonych w porozumieniu wekslowym formuł słownych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 marca 2002 r., V CKN 949/00, nie publ.).

Argumentacja przytoczona przez skarżących w celu uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania była przez nich przywoływana w toku postępowania, w tym w szczególności w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego, a Sąd Apelacyjny odniósł się do niej w motywach zaskarżonego wyroku, wskazując, że weksel będący podstawą dochodzenia roszczeń przez powoda został wypełniony w ten sposób, iż po klauzuli „na zlecenie wskazana została osoba remitenta i suma wekslowa, co pozwala wyłożyć relacje między zawartymi na blankiecie klauzulami „na zlecenie” i „nie na zlecenie”. Sąd Apelacyjny odniósł się także do problemu miejsca płatności weksla, jakie zostało wskazane na wekslu, z którego powód wywodził roszczenie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.